

[Rimstad.]

Skattelettelser skal modsvares af besparelser på statsbudgettet, eller de skal gives således, at resultatet af skattelettelsen bliver opsparing og ikke forbrug.

Selv ved streng opfyldelse af disse to krav er væsentlige skattelettelser imidlertid mulige og bør gennemføres. Det er de uafhængiges opfattelse, at staten gennem den førte skattepolitik i det sidste tiår i alt for høj grad har umyndiggjort borgeren i dette land. Vi vil arbejde for, at han gennem flid og dygtighed igen kan blive sin egen herre. Men disse synspunkter giver det fremsatte finanslovsforslag ikke udtryk for, og derfor kan vi ikke stemme for det i den foreliggende skikkelse.

Søgaard: Hvis man lader tankerne glide tilbage til den nylig overståede valgkamp, vil man sikkert erindre, at en af de ting, der prægede diskussionen, var uddannelsesproblemerne. Det var vel ikke, fordi der var så megen uenighed om, at uddannelsesproblemet fremover skal løses, men det var vel mere måden, hvorpå dette problem skal løses, der skabte uenigheden.

Alle erkender, at den status, Danmark har med hensyn til råstoffer, tvinger os til, måske i højere grad end mange andre lande, at tage vel vare på de muligheder, vi har for at klare os i konkurrencen udadtil.

Et af de „råstofmæssige“ områder, hvor vi kan gøre noget, er med hensyn til de unges evner. Vi har simpelt hen ikke råd til, at disse går til spilde, ikke alene for de unges egen skyld, men også af hensyn til vort samfunds fremtid. Ungdommens uddannelsesfond og en række andre hjælpeforanstaltninger har i de år, der er gået, været en god håndsrækning til de unge, men spørgsmålet er, om vi ikke må udbygge disse foranstaltninger endnu stærkere i den tid, der kommer. Der rejser sig nemlig en række problemer i forbindelse med uddannelsen, som kræver deres løsning.

Jeg vil således gerne pege på de studerendes vilkår med hensyn til erhvervsarbejde i studietiden. Vi ofrer i de kommende år mange penge på udbygningen af vore læreanstalter, men udvidelsen af disse sker jo ikke fra den ene dag til den anden. Derfor synes jeg, vi må se på, hvad der rationelt kan gøres for at økonomisere med

den plads, der er på læreanstalterne. For mig at se er det irrationelt, at vi, medens der mangler plads på de højere læreanstalter, udstrækker studietiden for studenterne, fordi disse ved siden af studierne er nødt til at tjene penge. Samtidig er det også sådan, at erhvervsarbejde efterhånden bliver uforeneligt med undervisningsplanerne.

Også dækningen af støttebehovet synes mig at pege mere i retning af, at det må være stipendieordningen fremfor låneordningen, der fremover bliver dominerende. Den, der skal begynde på et studium, vil være meget utilbøjelig til at finansiere dette ved lån. Dels vil en lånebyrde, der for en universitetsstuderende meget nemt kan komme op på mellem 20 000 og 30 000 kr., såfremt studiet udelukkende finansieres ved lån, for den pågældende være meget tyngende. Dertil kommer for mange frygten for ikke at kunne gennemføre studiet og således måske komme til at stå med en betydelig gæld uden på nogen måde at have opnået en uddannelse. Disse udsigter afskrækker mange fra overhovedet at gå i gang med studier, et resultat, vi i hvert fald fra samfundets side ikke kan være tilfreds med.

Boligspørgsmålet er en tredje side af de studerendes problemer. Med den tilvækst af studerende, vi forhåbentlig kan forvente i de kommende år, vil netop boligbehovet være et problem, der mere og mere trænger sig på. I øjeblikket er der her i København kun ét kollegium under opførelse, og der er mig bekendt ikke planlagt flere. Jeg ved ikke, om det er muligt og hensigtsmæssigt eventuelt at forsøge at inkorporere kollegieværelser i de almindeligt bestående boligkomplekser. Men givet er det i hvert fald, at også dette spørgsmål må klares, al den stund den almindelige velstandsstigning blandt befolkningen jo også giver sig udslag i, at man udvider sit lejlighedsareal, således at der bliver færre værelser til udlejning.

Må jeg med dette som baggrund spørge den højtærede undervisningsminister, om der på nuværende tidspunkt kan siges noget om den undersøgelse, der har været i gang angående de studerendes og videnskabsmændenes økonomiske vilkår. Og må jeg samtidig spørge ministeren, om der ikke kan rettes lidt på den skævhed, som for mig